

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/227/2023.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Ítéltábla 3.Kf.700.080/2023/6. számú másodfokú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] 1. Az indítványozó (vagy felperes) jogi képviselője (dr. Kollarics Flóra ügyvéd) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz.
- [2] 1.1. Az indítványozó a 2023. december 16-án – az OBH AVDH üzemzavara után – határidőben benyújtott alkotmányjogi panasz indítványában a Fővárosi Ítéltábla 3.Kf.700.080/2023/6. számú, 2023. október 16-án közölt, jogerős másodfokú ítélete és a Fővárosi Törvényszék 10.K.701.213/2021/104. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte.
- [3] Az indítvány tartalma szerint a bírói döntések ellentétesek az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes bírósági tárgyaláshoz való joggal (indokolt döntéshez való jog, fegyverek egyenlősége, valamint *contra constitutionem* jogalkalmazásnak minősülő *contra legem* jogalkalmazás), a XXVIII. cikk (7) bekezdése szerinti jogorvoslathoz való joggal, és a XV. cikk (1)–(4) bekezdéseivel.
- [4] 1.2. Az indítvány benyújtását megelőző bírósági eljárásnak az alkotmányjogi panasz elbírálása szempontjából lényeges elemei az iratok szerint a következők.
- [5] Az indítványozó (felperes) 2015. szeptember 1. napjával külszolgálat időtartamára határozott idejű kormányzati szolgálati jogviszonyt létesített az alperessel. 2015. október 19-től kezdődően helyezték a külföldi külképviseletre, külgazdasági attasé munkakörbe. A kihelyező okiratban 2020. évet, mint a külszolgálat várható befejezésének évét jelölték meg. Az állomáshelyén lévő magas légszennyezettség miatt egészségügyi problémája merült fel. 2017. október 19-én jelentkezett az alperes foglalkozás-egészségügyi orvosánál, ahol soron kívüli munkaköri alkalmassági

vizsgálatát rendelték el. A foglalkozás-egészségügyi orvos először ideiglenes alkalmatlanságot véleményezett, majd 2017. november 22-én kiadott, soron kívüli munkaköri orvosi alkalmassági véleményében megállapította, hogy a felperes nem alkalmas a munkakörének ellátására, mivel erősen légszennyezett állomáshelyen tartós külszolgálatra nem alkalmas. Az alperes a 2018. január 12-én átadott, 2017. december 29-én kelt KKM-SZ/7530/2017. okiratban arról értesítette a felperest, hogy a fennálló kormányzati szolgálati jogviszonya keretében teljesített tartós külszolgálatát – a külképviseletekről és a tartós külszolgálatról szóló 2016. évi LXXIII. törvény (a továbbiakban: Külszoltv.) 20. § (3) bekezdés *b*) pontja alapján – 2018. január 28. napján a kihelyezés visszavonásával megszünteti.

- [6] Ezzel egyidejűleg a közszolgálati jogviszony fenntartása érdekében más feladat ellátására az alperes egyik főosztálya állományába, koordinációs referens munkakörbe való áthelyezéssel, 2018. július 30-ig tartó határozott idejű kinevezés módosításra tett írásbeli ajánlatot, azonban a felperes azt nem fogadta el. A munkáltató alperes a közszolgálati jogviszony fenntartására tett ajánlat felperes általi elutasítása miatt a kormányzati szolgálati jogviszony 2018. január 31. napjával történő határozott idő lejárta okán bekövetkező megszűnéséről szóló 2018. január 26. napján kelt, KKM-SZ/2177/2018. számú értesítő iratot kívánt átadni a részére, amelynek átvételét a felperes a tartós külszolgálat megszüntetéséről rendelkező okirattal együtt megtagadta; a közlés megtagadásáról jegyzőkönyv készült.
- [7] A felperes a tartós külszolgálat kihelyezés visszavonásával történő megszüntetéséről, valamint a kormányzati szolgálati jogviszony megszűnéséről rendelkező intézkedések ellen közszolgálati panasszal fordult a Közszolgálati Döntőbizottsághoz (a továbbiakban: KDB), ezen munkáltatói intézkedések jogellenességére hivatkozással.
- [8] A KDB 2018. május 28-án kelt JHÁT-DB/175/19/2018. számú határozatával (a továbbiakban: KDB határozat) az eljárást megszüntette arra hivatkozással, hogy a felperes panasa nem tartozik a hatáskörébe, igénye a Kttv. 190. § (3) bekezdése alapján közvetlenül bíróság előtt érvényesíthető.
- [9] Az indítványozó keresetére a Fővárosi Törvényszék a 2020. július 8. napján kelt 10.K.702.306/2020/8. számú ítéletével a KDB határozatának kormányzati szolgálati jogviszony megszűnése/megszüntetése tárgyában a hatáskör hiányát megállapító részét megsemmisítette és a KDB-t e körben új eljárásra és a panasz érdemi elbírálására utasította, a KDB határozat ezt meghaladó részét helyben hagyta, a felperes ezt meghaladó, sérelemdíj iránti keresetét – miután azt a KDB előtti eljárásban nem érvényesítette – elutasította.
- [10] A Kúria Kf.VII.39.797/2020/6. számú ítéletével a Fővárosi Törvényszék 10.K.702.306/2020/8. számú ítéletének a KDB határozatára és az új eljárásra utasítására vonatkozó rendelkezését helybenhagyta, egyebekben az elsőfokú ítéletet hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította. A megismételt eljárásban előírta a külszolgálatból való jogellenes

visszahívással összefüggő, és az emberi méltóság megsértésére alapított sérelemdíj iránti kereset érdemi vizsgálatát és elbírálását.

- [11] A megismételt eljárásban az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította és a felperest pereszteségére tekintettel marasztalta a felmerült költségekben. Ítéletét egyebek között a Külszoltv. 2. § 18. pontjára, 16. § (1) bekezdés c) pontjára, 20. § (3), (5) bekezdésére, a kormányzati igazgatásról szóló 2018. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Kit.) 63. § (1)–(2) bekezdésére, 64. § (1)–(2) bekezdésére alapította.
- [12] A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.
- [13] 1.3. Az indítványozó az indítványban – az előzmények részletes ismertetése után (a panasz szerint a „I. Tények 1-32. pontja”) és kritikája mellett – az Alkotmánybíróság egyes határozatait idézve (indítvány 33., 36-37. pontok, 38-44. pontok, 46., 48., 50-52. pontok, 54-56. pontok, 59-62. pontok, 64-67. pontok, 69-74. pontok), 77-78. pontok, 95-100. pontok, 102. pontok), az EJEB gyakorlatára utalva (indítvány 75-76. pontok, 87. pont, 110. pont), a CRPD Egyezményt értelmezve (80-81., 83. pont, 112. pont), előadta, hogy a bíróság döntése alaptörvény-ellenes, a tisztességes eljáráshoz való jogot sérti.
- [14] Ezt azzal támasztotta alá, hogy „[a] másodfokú ítélet [30] bekezdése is rögzíti, hogy nem a Kit., hanem a Kttv. rendelkezései irányadóak a jelen ügyre.”
- [15] Továbbá „[m]ind az elsőfokú, mind a másodfokú bíróság akként foglalt állást jelen ügyben, hogy az alperes a külszolgálat visszavonását, egyúttal jogviszonyom megszüntetését nem volt köteles megindokolni (másodfokú ítélet [12] bekezdés). E körben az eljáró bíróságok csupán sommásan rögzítették, hogy az alperesnek nem volt az indokolásra vonatkozó jogszabályi kötelezettsége, ezen következtetésüket azonban nem indokolták meg konkrétan.”
- [16] A panasz szerint a kérelem anyagi jogi alapja „az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése (bírósághoz való jog, indokolt döntéshez való jog és fegyverek egyenlősége, valamint *contra constitutionem*nek minősülő *contra legem* jogalkalmazás) és XV. cikk (1)-(4) bekezdése (egyenlő bánásmód követelménye)” (indítvány 1. oldal).
- [17] Az indítvány nem tartalmazza szövegszerűen az Abtv. 29. §-a szerinti feltételek mikénti teljesülésének a megjelölését a jelen esetben; eszerint a szabály szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be.
- [18] Az indítvány ebben a körben azt adja elő, hogy „[a] jelen ügy tárgyát képező alkotmányossági kérdés »alapvető alkotmányjogi jelentőségű« (Abtv. 29. §) a következők miatt. A beadványban annak vizsgálatát kérem a t. Alkotmánybíróságtól, hogy a bizonyíthatatlanság rám terhelése indokolható-e alkotmányosan abban az esetben, ha a bizonyítandó elemek nem ismertek az indokolás teljes hiánya miatt. Továbbá, hogy miként értelmezendő és alkalmazandó a CRPD és az EJEB gyakorlatból

ismert, észszerű alkalmazkodás követelménye, hol vannak ennek alkotmányjogi keretei és alapjogi garanciái” (indítvány 3. oldal második bekezdés).

- [19] 2. Az Alkotmánybíróság az indítványt a tartalma szerint bírálta el.
- [20] Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. §-a alapján mindenekelőtt azt kellett megvizsgálnia, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság törvényi feltételeinek eleget tesz-e. A befogadás visszautasítása esetén az Alkotmánybíróság rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát [Abtv. 56. § (3) bekezdés].
- [21] 3. Az Alkotmánybíróság a befogadhatóság törvényi feltételeinek vizsgálata során megállapította, hogy az indítvány a befogadás formai feltételeinek az alábbiak szerint, részben megfelel. Az indítványozó a törvényes határidőn belül terjesztette elő alkotmányjogi panasz indítványát.
- [22] A panasz megjelöli az Alkotmánybíróság hatáskörére vonatkozó előírást [Abtv. 27. § (1) bekezdése], az eljárás megindításának indokait és a jogsérelem lényegét, a vizsgálandó bírói döntést, az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit is. Az indítványozó a vélt alaptörvény-ellenesség indokait előterjesztette, és az indítvány formai szempontból határozott kérelmet fogalmaz meg az Alaptörvény XXVIII. cikke (1) valamint (7) bekezdése és a XV. cikke (1)–(4) bekezdései vonatkozásában, így megfelel az Abtv. 52. § (1b) bekezdés szerinti határozottság követelményének.
- [23] 3.1. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóságnak a tartalmi feltételeként határozza meg azt hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. A feltételek meglétének vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik. Ezeknek a feltételeknek az alkotmányjogi panasz az alábbiak szerint nem felel meg.
- [24] Jelen ügyben is emlékeztetni szükséges arra, hogy a „bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslással (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének” {3107/2016. (V. 24.) AB végzés, Indokolás [35]}.
- [25] Az Alkotmánybíróság a bírói döntéssel szemben benyújtott alkotmányjogi panasz intézményén keresztül is az Alaptörvényt és az abban elismert jogokat oltalmazhatja {erről lásd elsőként: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]}. Vagyis az Alkotmánybíróság a bírói döntések felülvizsgálata során is az Alaptörvényben elismert alapjogi követelményrendszer tényleges érvényesülését garantálja. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint nem vizsgálja, hogy a bírói döntés indokolásában megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e ezeket a bizonyítékokat és érveket, a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás, valamint az abból levont következtetés megalapozott-e, mint ahogy azt sem vizsgálja

az Alkotmánybíróság, hogy a bíróságok jogértelmezése helyesen illeszkedik-e a jogági dogmatika általánosan elfogadott szabályaihoz {elsőként lásd: 3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]; a legutóbbi gyakorlatból lásd például: 3198/2019. (VII. 16.) AB végzés, Indokolás [11]}.

- [26] „A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor, mely egyéb jogorvoslati eszközzel már nem orvosolható. Sem a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga [...] nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti szuperbíróság szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el. [...] A bíró bármely ténybeli vagy jogi tévedése nem teszi automatikusan tisztességtelenné az egész eljárást, mivel az ilyen tévedések teljesen soha nem küszöbölhetők ki, azokat az igazságszolgáltatás ma ismert rendszere magában hordozza.” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]–[15]} Az Alkotmánybíróság nem rendelkezik hatáskörrel arra, hogy a perorvoslati bíróság jogköréhez tartozó, szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésben állást foglaljon {3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]; 3392/2012. (XII. 30.) AB végzés, Indokolás [6]; 3017/2013. (I. 28.) AB végzés, Indokolás [3]; 3028/2014. (II. 17.) AB végzés, Indokolás [12]; 3098/2014. (IV. 11.) AB végzés, Indokolás [28]}.
- [27] A másodfokú bíróság döntése tartalmaz érvelést arról, hogy az ítéletábra a törvényszéknek a formálisan nem megfelelő jogszabályra történő hivatkozását tartalmi szempontból miért nem tekintette az ügy érdemére kiható jogszabálysértésnek (Indokolás [30]), és miért nem merült fel sem abszolút, sem más eljárási szabálysértés (Indokolás [31]–[32]). A másodfokú bíróság ítélete a tartós külszolgálat visszavonására vonatkozó indoklás hiányának a jogszerűsége körében is tartalmaz a Kúria egyik végzésére és gyakorlatára utaló érvelést (Indokolás [33]), továbbá a visszahívás indokáról (Indokolás [36]), valamint a felperesnek a bizonyítást érintő kifogásairól is szól (Indokolás [34]–[35], [40]–[47]). A másodfokú ítélet – az általános hatáskörű bíróságok, tovább az Alkotmánybíróság gyakorlatára utalva – kitér arra is, hogy a jelen esetben az indokolási kötelezettségét az elsőfokú bíróság megfelelően teljesített (Indokolás [37]–[38]).
- [28] Az idézett állandó gyakorlata alapján az Alkotmánybíróság nem bocsátkozhat az indítványozó keresetéről szóló bírói döntések szakjogi, törvényességi vizsgálatába. Az ítéletábra ítéletében szerepel, hogy a Kúria azt írta elő az elsőfokú bíróság számára a megismételt eljárásra, hogy állást kell foglalnia arról, hogy a kihelyezés visszavonásának a Külszoltv. 20. § (5) bekezdésében meghatározott törvényi feltételei megvalósultak-e, ennek során választ kellett adnia arra a kérdésre, hogy a felperes tartós külszolgálati visszavonással való megszüntetésekor hatályos Külszoltv., vagy más jogszabály a támadott intézkedés kapcsán a felmentéshez hasonló indokolási és

bizonyítási kötelezettséget megállapított-e (Indokolás [32]); ezek a jelen esetben szakjogi, törvényességi, a konkrét tényállásnak a megállapításától függő kérdések.

[29] Az alkotmányjogi panasz a konkrét ügyben a hivatkozott Alaptörvényben biztosított jogokkal összefüggésben ezért nem vet fel sem az egyedi ügyön túlmutató alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, sem a bírói döntést érdemben befolyásoló, az alkotmányjogi panasz hatáskörben orvosolható alaptörvény-ellenességet.

[30] Tekintettel arra, hogy az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 29. §-ában foglalt tartalmi feltételeknek, az Alkotmánybíróság azt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2024. május 14.

Dr. Czine Ágnes s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
előadó alkotmánybíró

Haszonicsné dr. Ádám Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró